

служи молебенъ и панихида за падналите въ боя войници, при преминуванието на Дунава въ присъствието на Императора.

Тъкмо въ $2\frac{1}{2}$ часа, въ най-голѣмата горѣщина, се започна молебена, а послѣ и панихидата. Опълченietо бѣше построено „покоемъ“. Молебена се отслужи отъ бригаднитѣ священици Анфилой и Драгановъ. Когато се свѣрши панихидата, Императора заповѣда да излѣзе отъ строя единъ офицеръ — Българинъ. Дружинния командиръ извика мене и ми заповѣда да ида при царя:

Щастливъ и сияющъ отъ радостъ, за гдѣто ми се прѣдстави случай, не само да бѫдѫ близо до Царя, но и да слушамъ, отправенитѣ Му къмъ мене думи, взехъ сабята си „подъ всъ“ и наближихъ.

— Прѣдай имъ, каза ми Императора съ високъ гласъ, когато азъ се спрѣхъ въ 3—4 крачки отъ него, че Азъ вчера ходихъ въ първия Български градъ Свищовъ, който бѣше прѣвзетъ у турцитѣ прѣди три дена отъ Моите храбри войници Духовенството ме посрѣщна съ кръстъ и Евангелие, а жителитѣ — съ хлѣбъ и соль. Прѣвземанието на този Български градъ е началото на освобождението на България. Азъ се надѣвамъ, прибави Негово Императорско Величество, че всѣкой отъ тѣхъ свято ще испълни своя дѣлъ.

— „Прѣвземанието на този Български градъ е началото на освобождението на България!...“ Тѣзи цареви думи приведоха опълченците и присъствуващите въ такъвъ вѣсторгъ, който не е възможно да се прѣдаде съ думи. Безъ да се распространявамъ, ще кажа, че свѣршъкътъ на царската рѣч се посрѣщна огъ опълченците и множеството народъ съ грамогласното „ура“! Това „ура“ бѣше тѣй грамовито, щото то, като че ли събуди тихия бѣлъ Дунавъ, свидѣтеля на подвизите на нашите прадѣди, отъ многоувѣковния му дѣлбокъ робски сѣнь.

Царя съ многочисленната си свита отдавно бѣ заминалъ за Зимничъ, а неумолкаемото „ура“ продължаваше да цѣпи въздуха.